

DE VRIJSTAAT IN FULL COLOR

MEERJARENBELEIDSPLAN 2025 - 2028

IN
FULL COLOR

MISSIE, VISIE &
IMPACT OP DE STAD

ACTIVITEITEN

GOVERNANCE

FAIR PRACTICE

DIVERSITEIT
EN INCLUSIE

COMMUNICATIE EN
PUBLIEKSBEREIK

0. IN FULL COLOR

Een nieuwe fase vraagt om nieuwe woorden. En iedere keer wordt er weer zorgvuldig gewikt en gewogen. Hoe beschrijf je die wemeling van activiteiten, die explosies van creativiteit, die springende lijven van kinderen in actie, die trotse blik van jongeren die op het podium staan of de intensieve zoektocht van jonge makers om hun eigen stem te vinden? Zoals ieder creatief proces weer start met het bevragen van waar je bent en waar je heen wilt, met de moed om jezelf opnieuw uit te vinden, is ook het schrijven van een nieuw beleidsplan een uitdaging om met frisse ogen naar je organisatie te kijken. We doen aanspraak op ons eigen creatief vermogen. We verbeelden wat nog niet bestaat, we zoeken naar vormen die de lading dekken, we kiezen de thema's die onze tijd weer spiegelen, we laten ons inspireren door onze omgeving en creëren een plek waar creativiteit aan de macht is. We kijken in onze achteruitkijkspiegel en kiezen een route naar de toekomst.

De Vrijstaat heeft in de afgelopen jaren een metamorfose ondergaan. Onze monumentale boerderij werd gerenoveerd en heringericht tot een wijkcultuurhuis waar kinderen, jongeren en jonge makers hun creatieve talenten kunnen gebruiken om uitdrukking te geven aan wat hen raakt, boeit of blij maakt. Om te onderzoeken hoe je je verhoudt tot de complexiteit van het bestaan en hoe kunst je daarbij kan helpen. Of gewoon een eigenzinnige plek waar je ongebreideld kunt experimenteren met je eigen talenten. Deze Vrijstaat is een wijkcultuurhuis waar we trots op zijn, waar we dagelijks de meest uiteenlopende mensen de ruimte kunnen bieden om hun maakkracht te ervaren. Een kracht waar je een leven lang mee vooruit kunt.

En dan komen we erachter dat er heel veel is op De Vrijstaat dat we willen koesteren. Dat er in bijna 15 jaar een programma is uitgekristalliseerd waar we blij van worden, waar we mee door willen gaan om nog meer kinderen en jongeren te betrekken bij onze activiteiten. Door thema's te kiezen die kloppen bij deze tijd, door woorden te vinden om het belang van kunst en cultuur meerstemmig rond te laten zingen in deze stad.

We zien kansen om onze jongerencultuurhuisfunctie uit te breiden in Leidsche Rijn. Misschien zelfs met een extra locatie. Een Villa Vrijstaat: House of Talent, waar jongeren de ruimte krijgen om hun talenten te laten stralen. Een eigen podium te creëren waar hun ideeën en ambities centraal staan. De regeling *Jongerencultuurhuizen in Leidsche Rijn, Vleuten- De Meern 2025-2028* biedt ons de mogelijkheid om onze jongerenactiviteiten ook elders in Leidsche Rijn door te ontwikkelen.

Met een diversiteit aan jonge makers en kunstenaars staan we klaar om een volgende ronde in te gaan. Altijd een beetje eigenwijs en tegendraads, uitgesproken en kleurrijk, vol fantasie en betrokken met open oren en ogen naar de samenleving om te doen waar we goed in zijn: een nieuwe generatie in contact brengen met de kracht van creativiteit. De Vrijstaat in Full Color!

1. MISSIE, VISIE & IMPACT OP DE STAD

MISSIE

De Vrijstaat is een van de zeven wijkcultuurhuizen in Utrecht en profileert zich als kunst- en cultuurhuis voor jong Utrecht. De Vrijstaat is gevestigd in een monumentale boerderij in het nieuwe stadhart van Utrecht, Leidsche Rijn. Zoveel mogelijk kinderen en jongeren in aanraking brengen met de kracht van kunst en cultuur is onze missie. Kunst maken, ervaren en beleven is ons motto.

De Vrijstaat is een huis waar jonge mensen zich thuis kunnen voelen, waar we openstaan voor elkaars verhalen en waar creativiteit de verbindende factor is.

Cultuur kan een belangrijke rol spelen in het creëren van een verdraagzame samenleving die kan inspelen en reflecteren op de thema's van onze tijd. Kunst leert kinderen en jongeren om buiten gebaande paden te treden en vergroot hun referentiekader. Door kennis te maken met nieuwe invalshoeken en door het ontwikkelen van hun talenten leren zij vorm te geven aan hun eigen wereld en die van anderen. De Vrijstaat voelt de urgentie om daaraan bij te dragen en geeft ruimte aan de meerstemmigheid die onze huidige wereld zo veelkleurig en dynamisch maakt.

De Vrijstaat werkt vanuit diverse kunst disciplines aan het ontwikkelen van 'creatief vermogen'. Onze ambitie is om met onze projecten een bijdrage te leveren aan een creatief vermogende stad. De Vrijstaat is een plek waar kinderen en jongeren hun eerste kennismaking met kunst en cultuur dicht bij huis kunnen beleven, waarna ze hun talenten via verschillende trajecten verder kunnen verdiepen en ontwikkelen. Samen met kunstenaars, bewoners, scholen, organisaties en initiatieven geven we creatieve impulsen aan de ontwikkeling van de bezoekers en onze omgeving.

VISIE

De Vrijstaat is een plek waar *professionele kunstenaars* samen met kinderen en jongeren nieuw werk maken en een podium waar de resul-

taten van werkprocessen gepresenteerd worden. Leren en maken, prof of amateur, talentontwikkeling en vrijetijdsbesteding, proces of product, werkplaats of podium; op De Vrijstaat zijn al deze afbakeningen ondergeschikt aan de kracht en betekenis die kunst kan genereren, voor een individu en voor een samenleving.

Via onderwerpen die een belangrijke rol spelen in de huidige tijd, gebruiken wij kunst als bron om jezelf en de wereld om je heen steeds opnieuw te duiden, te bevragen en opnieuw te definiëren. Deze uitgangspunten zijn terug te vinden in al onze programmaonderdelen.

De kracht van De Vrijstaat hierbij is dat, hoewel de doelgroep jong is, de activiteiten van De Vrijstaat niet kinderachtig zijn.

Kunstenaars zijn specialisten in *creatieve processen*. Ze zijn de experts die ons inzicht kunnen geven in de stappen die je kunt zetten in dit proces. Niet de eindbestemming maar de route ernaartoe is waar we de uitdaging kunnen vinden. Door te werken met veel verschillende kunstenaars bieden wij kinderen al vanaf jonge leeftijd een diversiteit aan 'stepping stones' die hen in staat stelt om hun eigen route te bepalen en eigenaarschap te ervaren over hun eigen werk.

Als kunstwerkplaats kiezen wij ervoor om zo veel mogelijk *schakels in de keten van talentontwikkeling* bij ons in huis een plek te geven. Kunstenaars uit allerlei disciplines worden uitgenodigd zich te verbinden aan de projecten van De Vrijstaat. Wat ze gemeen hebben is een gedrevenheid om hun kennis en expertise te delen met kinderen en jongeren in de rol van coach, inspirator, rolmodel of expert. In onze werkplaats stimuleren we een onderzoekende houding, een open gesprek en de durf om te doen.

IMPACT OP DE STAD: FUNCTIES VAN DE VRIJSTAAT

De Vrijstaat – een wijkcultuurhuis op een historische locatie

Een wijkcultuurhuis gevestigd in een monumentale boerderij midden in het Leidsche Rijn centrum, waar je het recente agrarische verleden nog

ziet en voelt. Een plek die je verbindt met het verleden, maar die ook onderdeel is van de stad van de toekomst. De Vrijstaat is een plek die uitnodigt tot avontuur en het verkennen en verleggen van je grenzen via activiteiten die creativiteit combineren met ambachtelijkheid. Met een grote keuken en ontmoetingsruimte, een zaal voor theater en dans, een atelier voor beeldende kunst, een geluid geïsoleerde studio voor muziek en meerdere multifunctionele binnen- en buitenruimtes zijn wij een inspirerend huis voor een breed publiek. Daarnaast maakt Het Gebouw, een modernistisch kunstwerk van Stanley Brouwn, ook onderdeel uit van De Vrijstaat en biedt dit ruimte aan onze interactieve expo's.

Kunstwerkplaats

'Werkplaats' is een woord dat De Vrijstaat past als een handschoen. We houden van het ambachtelijke gevoel dat dit woord oproept. Het ruwe en het ongepolijste, de arbeid en het gereedschap, het idee en de uitvoering, het proces van binnen naar buiten, van materiaal naar product. Of het nu gaat om beeldende- of digitale kunst, muziek, theater of interdisciplinaire kunstvormen, in de werkplaats krijgen kinderen en jongeren de kans hun talenten te ontdekken, hun vaardigheden te vergroten en technieken te leren beheersen.

De Vrijstaat is tevens een leerwerkplaats voor jonge mensen die als stagiair, student of jonge maker ervaring komen opdoen als kunstenaar, maker of vakdocent, of in ondersteunende functies zoals productie, communicatie en educatie.

Landingsplaats

De Vrijstaat is een landingsplaats voor initiatieven uit de wijk. Op De Vrijstaat krijgen deze de mogelijkheid om hun activiteiten te ontwikkelen. Of het nu gaat om het faciliteren van bijeenkomsten, ondersteunen van amateurkunstenaars en nieuwe makers, repetitieruimte bieden aan jonge muzikanten en bands, het verzorgen van inspiratiesessies of het samen ontwikkelen van culturele evenementen: ideeën mogen landen op De Vrijstaat. Met een huis waarin we veel initiatieven en organisaties ruimte kunnen bieden voor eigen activiteiten, vervullen we een verbindende rol in de wijk.

Daarnaast is De Vrijstaat de thuisbasis voor de Sharing Arts Society en Kopa, ontwikkelaars voor cultuureducatie. Zij zijn niet alleen huisgenoten maar ook belangrijke samenwerkingspartners.

Broedplaats

Jonge makers kunnen zich als artist-in-residence aan De Vrijstaat verbinden, waarin zij zowel hun eigen werk verder ontwikkelen als onderdeel zijn van het Vrijstaatprogramma als kunstenaar of coach. Jaarlijks zijn zo'n 25 verschillende kunstenaars aan ons vaste programma verbonden, met een stevige focus op Utrechtse kunstenaars en beginnende makers.

Museum om de hoek

De functie van Het Gebouw is onmisbaar in een beschrijving van de rol van De Vrijstaat in wijk en stad. Dit iconische kunstwerk is al 14 jaar als expositieruimte van De Vrijstaat in gebruik. Jaarlijks wordt er in samenwerking met kunstenaars een interactieve expo ingericht voor kinderen van 6 tot 12 jaar, met werkplaatsen waar de bezoekers zelf direct aan de slag kunnen. Voor scholen wordt rondom deze expo's een uitgebreid educatief programma ontwikkeld.

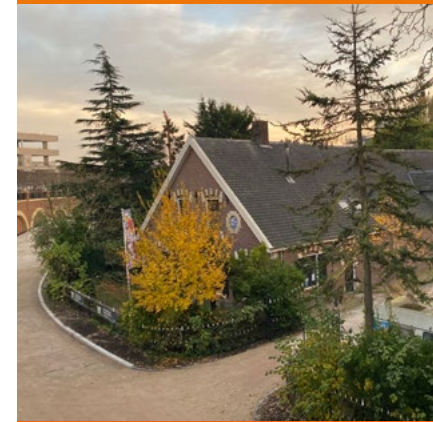
Dit unieke Vrijstaatmuseum maakt dat kinderen in hun eigen wijk hun eerste kunstervaringen op kunnen doen met uiteenlopende kunstenaars en kunstdisciplines. De expo's zijn gericht op kunst maken, ervaren en beleven en zijn laagdrempelig. Ze vormen onmisbare ankers voor onze educatieprojecten voor de scholen in Leidsche Rijn. Bovendien is de expo een populaire invulling voor kinderfeestjes.

Podium om de hoek

De Vrijstaat hecht waarde aan het openbaar presenteren van wat er bij ons door de kinderen, jongeren en jonge makers wordt gemaakt in eigen minifestivals en evenementen. Je deelt jouw maakproces met anderen, het kan betekenisvol zijn voor toeschouwers. Het is ook een moment van reflectie: terugkijken op de keuzes die je hebt gemaakt, om vanuit daar trots te zijn op wat je hebt gedaan.

Deze presentatiemomenten koppelt De Vrijstaat aan publieksevenementen als Culturele Zondagen, Open Monumentendag of stadsbrede festiviteiten zoals 900 jaar stadsrechten of de Sint Maarten Parade.

Daarnaast zijn we letterlijk een podium voor wijkinitiatieven en initiatieven van jongeren en jonge makers, en voor opleidingen en organisaties die De Vrijstaat als inspirerende presentatieplek zien.

De Vrijstaat in de wijk

Hoewel onze boerderij een inspirerende plek is, werken we ook veel en steeds meer op andere locaties. Op basisscholen geven we theater- en beeldende kunstworkshops gekoppeld aan onze expo's of theatervoorstellingen. Op brede scholen en BSO's geven we workshoptrajecten en in samenwerking met sociaal-maatschappelijk partners ontwikkelen we een 'Vrijstaat-on-Tour' programma, waarmee we de moeilijker te bereiken doelgroepen opzoeken met een activiteitenprogramma. We proberen dat steeds te combineren met minstens één bezoek van de deelnemers aan onze boerderij of expo, zodat zij ook die plekken leren kennen. Daarnaast zijn we op verschillende plaatsen te zien tijdens festivals, evenementen of themadagen in de wijk en in de stad.

Bouwplaats voor communities

De huiselijke sfeer van De Vrijstaat maakt onze plek een fijne omgeving voor community building. Samenwerking tussen verschillende generaties/leeftijdsgroepen en sociaal-culturele achtergronden heeft onze speciale aandacht. Bij deze trajecten staan co-creatie en mede-eigenaarschap centraal. Domein-overstijgende samenwerkingen met diverse partners zijn hierbij essentieel. Koken speelt een belangrijke rol in het programma van De Vrijstaat en is bij uitstek geschikt voor deze rol van community-bouwer. Samen koken en eten verbindt mensen. Het geeft je het gevoel dat je welkom bent om aan te schuiven, dat je ergens onderdeel van uitmaakt. Met eten creëer je een groter verhaal waarin familie, sociale en culturele achtergrond een rol spelen.

FOCUS EN DOELSTELLINGEN 2025-2028

Jonge makers

Utrecht is een stad waar jaarlijks veel jonge kunstenaars in verschillende disciplines afstuderen of een professionele carrière starten. Wij kiezen ervoor om de komende jaren deze verse generatie makers aan ons programma te verbinden. We vinden dat wij als kunst- en cultuurhuis een landingsplaats moeten zijn voor nieuwe makers om hun creatieve maakkracht in te zetten voor de stad. Via onze netwerken, samenwerking met het kunstvakonderwijs, outreach en open calls zetten we in op een diversiteit aan kunstenaars die bij ons hun beroepspraktijk kunnen opbouwen. Als opdrachtgever en als aanbieder van residenties kiezen wij voor *the next generation*.

Toegankelijkheid programma

Ons programma toegankelijk maken voor zo veel mogelijk kinderen en jongeren vinden we belangrijk, zeker in het kader van diversiteit en inclusie. We zullen ons daarbij vooral richten op kinderen met een fysieke- en auditieve beperking, kinderen met een taalachterstand en de doelgroep die behoefte heeft aan een prikkelarme omgeving. In nauwe samenwerking met Possibilize, SOLGU en andere ervaringsdeskundigen gaan wij onze expo's en theatervoorstellingen van concept tot uitvoering inclusief ontwerpen en vormgeven. Door samenwerking in de afgelopen jaren met scholen voor SBO, SO en VSO hebben we binnen het team de nodige expertise opgebouwd om een volgende stap te kunnen maken. Speciale aandacht gaat uit naar het bereiken van groepen die vanuit hun sociaal-culturele achtergrond minder toegang hebben tot kunst- en cultuur. Borging van diversiteit & inclusie binnen het gehele programma van De Vrijstaat is ons doel. Wij hebben verschillende cultuurcoaches binnen ons team, die samen met en voor deze groepen beleid en programma ontwikkelen.

Expo beeldende kunst

Met onze interactieve exposities en werkplaats in Het Gebouw hebben we uniek concept in Utrecht: beeldende kunst expo's die speciaal gemaakt worden voor kinderen. Niet alleen voor Leidsche Rijn zijn we een plek waar kinderen op een uitdagende manier kennis kunnen maken met beeldende kunst; voor heel Utrecht kunnen wij die rol vervullen. Wat Villa Zebra is voor Rotterdam kunnen de expo's van De Vrijstaat zijn voor onze stad. Met de uitgebreide educatieve trajecten die gekoppeld zijn aan de expo's kunnen we veel kinderen bereiken die van huis uit minder in aanraking komen met beeldende kunst. Ruimere openstelling van onze expo en uitbreiding van bereik bij de Utrechtse scholen is onze ambitie. We gaan daarvoor op zoek naar passende fondsen.

Voortgezet onderwijs

In de afgelopen vijf jaar hebben we ons jongerenprogramma flink doorontwikkeld en kunnen jongeren tussen de 12 en 18 in diverse programmalijnen bij ons hun talenten ontwikkelen. Zoals structurele partnerschappen in het PO bij ons een belangrijke rol spelen bij het bereiken van nieuwe doelgroepen, zullen we de komende jaren investeren in partnerschappen met VO-scholen. Met een cultuurcoach in huis die zich specifiek op jongeren richt hebben we nu ook mogelijkheid om incidentele samenwerkingen om te zetten in duurzame relaties. Wij geloven dat investeren in binnenschoolse cultuureducatie een brede basis legt voor het verkennen van interesses en ontwikkelen van talenten bij jongeren.

2. ACTIVITEITEN

De Vrijstaat werkt met een programma-aanbod waarin de diverse onderdelen jaarlijks terugkeren. Ieder jaar is het artistiek-inhoudelijke thema nieuw maar zullen de componenten hetzelfde zijn. Het zijn programmalijnen die zich door het jaar heen ontrollen, soms in kortere series, soms in lange reeksen, soms geconcentreerd in een werkweek, soms met een eenmalig bezoek aan onze expo, voorstelling of workshop. Wij streven naar zo veel mogelijk doorstroommogelijkheden binnen de programmalijnen: van kennismaken naar verdiepen, van binnenschoolse- naar buitenschoolse kunsteducatie, van programma naar eigen projecten, van talentontwikkeling tot professional.

Kunsteducatie

Om zoveel mogelijk kinderen en jongeren met kunst en cultuur in aanraking te brengen is samenwerking met scholen en opleidingen essentieel. We werken hierbij samen met kinderen uit het basisonderwijs en met jongeren van middelbare scholen en we zoeken actief samenwerking met het kunstvakonderwijs en hogescholen. De Vrijstaat maakt al 12 jaar onderdeel uit van het netwerk Creatief Vermogen Utrecht.

Verhalen

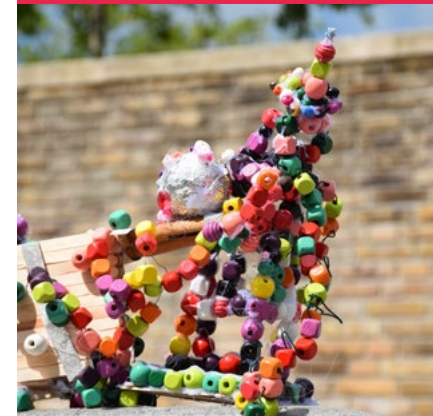
Een narratieve insteek is kenmerkend voor de projecten die wij realiseren. Jaarthema's voeden de samenhang in ons programma. De bezoekers/deelnemers worden onderdeel van een groter geheel, ze participeren in een beleving. Deze interactieve werkwijze is typerend voor De Vrijstaat en is gestoeld op de kracht van storytelling.

Ontmoeten

Als wijkcultuurhuis willen we nieuwe mensen ontmoeten, enthousiasmeren voor kunst en cultuur en ze met elkaar in contact brengen. Presentatiemomenten van ons programma spelen hierbij een belangrijke rol. Deze geven podium aan wat er binnen het Vrijstaatprogramma wordt gemaakt en bieden de mogelijkheid voor bezoekers om actief deel te nemen. Deze publieksevenementen worden eveneens gebruikt om verschillende programmalijnen te verbinden en samenhang te creëren.

	2025	2026	2027	2028
Thema	Voedsel & gezondheid	Identiteit & gender	Zintuigen	Tijd & generaties
Expo	Lijven en Ledematen, een reis langs het lichaam	In full colour, kunst in alle kleuren van de regenboog	Museum van de Ervaring, wellness voor de zintuigen	Schatkamers; alles wat van waarde is
Communityproject	Over de kook; een kunstboek en tafelverhalen	Het Verhaal van mijn Leven (podcast en expo)	Aaibare Kunst	Stambomen en familieportretten
KunstAcademie	BodyArt, van beeldhouwen tot tatoeages	Zelfportretten en familieopstellingen	Kun je horen met je ogen? (Synesthesie en ervaringskunst)	Oude meesters, nieuwe leerlingen
Ateliers/workshops	KookAtelier & Kookkeet on Tour	Mode & kleding	Lichaamstaal	Archeologie van de toekomst
Theater	De Carnivoor (over eten en gegeten worden)	Queen Bee; over bloemetjes, bijtjes, darren, werksters en een Dancing Queen	Nachtmerries en Fabeldieren (over angst voor het onbekende en onzichtbare)	Apenrots; opkomst en ondergang van een Apendynastie
Jongerenprogramma en educatie VO	Food & Fashion Movement Catwalking Diner	Fotografie- en filmdagboeken	Klanklandschappen en Audio-visuele trips	Mijn erfgoed, een speurtocht naar je roots
Vrijtijdsbesteding Kunstvakantieweek	De KunstsUPERmarkt	Parade in Full Color	Kunst Doolhof	Tijdreizen; Back to the Future

In het schema zijn de verschillende jaarthema's en bijbehorende inhoud terug te vinden. De Vrijstaat jaarthema's sluiten aan bij de stadsthema's Gezondheid, Diversiteit & inclusie en Toegankelijkheid.

De uitwerking van het thema van 2025, Voedsel & Gezondheid, is opgenomen in de beschrijving van de vaste programma-onderdelen in de rest van dit hoofdstuk.

BEELDENDE KUNST

De Expo's (6-12 jaar)

Jaarlijks 10 maanden (februari t/m november)

Jaarlijks ontwikkelt De Vrijstaat een interactieve expo met atelier. In Het Gebouw, de expositieruimte van De Vrijstaat, richten wij samen met een wisselende selectie van vier jonge kunstenaars een langlopende tentoonstelling in rond een thema. Bij deze expo's wordt het begrip beeldende kunst in zijn meest ruime zin gehanteerd. In de expo lopen tentoonstelling, werkplaats en atelier naadloos in elkaar over. In de weekenden en vakanties zijn we open voor bezoekers en door de week voor scholen en andere groepen. Met deze expo's biedt De Vrijstaat een uniek 'museum om de hoek' waar kinderen kunnen kennismaken met verschillende kunst disciplines en waar ze worden uitgedaagd daar zelf direct mee aan de slag te gaan.

Door de interactie tussen bezoekers en kunstwerken, word je als kind geprikkeld om je te verhouden tot het werk om je heen. In de loop van de jaren zijn we steeds beter geworden in het vormgeven van deze interactie. Zo is Het Gebouw bijvoorbeeld al een spookhuis, een winkelcentrum, een radio studio, een binnentuin en een ruimteschip geweest. Grote thema's en actuele ontwikkelingen vertalen naar eigenzinnige expo's voor een jonge doelgroep blijft ook de komende jaren in het hart van ons programma.

2025 THEMA VOEDSEL EN GEZONDHEID

Expo Lijven en Ledematen, een reis langs het lichaam

Hoe zien wij ons lichaam? Houden we ervan of hebben we er een hekel aan? Zijn we ons lichaam of ervaren we ons lijf als een verzameling organen en functies? En hoe is onze relatie met eten, de brandstof van ons lieve lijf? In de kunst is het lichaam een veel voorkomend object. In deze expo nemen vier jonge kunstenaars het lichaam onder de loep vanuit hun eigen fascinatie en discipline.

Communityprojecten

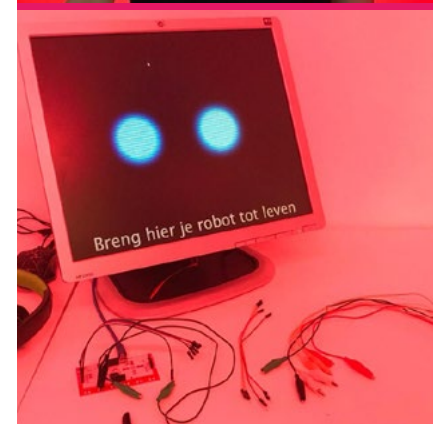
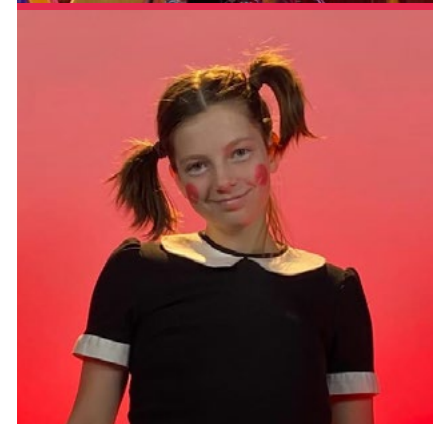
Tweejaarlijks 4 trajecten van 15 workshops

In dit co-creatieproject werken we met een aantal groepen in verschillende workshoptrajecten rond de jaarthema's, met als einddoel per groep een gezamenlijk kunstwerk te realiseren. Afhankelijk van het thema en de kunstenaar kan het eindproduct samen met de deelnemers worden gekozen. De workshoptrajecten worden geleid door kunstenaars die aan onze expo verbonden zijn. De interactieve exposities van De Vrijstaat vormen het inhoudelijk anker van de workshoptrajecten. Omdat we het belangrijk vinden dat zoveel mogelijk kinderen en jongeren kunnen kennismaken met en deelnemen aan kunst en cultuur, richten we ons met dit co-creatieproject specifiek op groepen die uit zichzelf niet makkelijk deelnemen aan kunst en cultuur en/of die ons nog niet kennen.

Het artistieke startpunt voor de co-creatie projecten ligt bij onze interactieve exposities, die zelf ook weer verbonden zijn aan de jaarthema's. Door aan te sluiten bij de interactieve expo's heeft het programma automatisch een artistieke kern: de kunstwerken en het thema van de expositie en de betrokken kunstenaar(s). In de co-creatietrajecten neemt het bezoek aan de expo's en een masterclass van een van de kunstenaars die verbonden zijn aan de expo een belangrijke plaats in.

In de afgelopen jaren hebben we dergelijke communityprojecten gerealiseerd met o.a. het AZC, de Taalschool, De Wilg en Woongroep Amerpoort. Voorbeelden van gerealiseerde projecten zijn Tuinapipen borduren met Jolanda Schouten en Architecturale wandschilderingen met Marjolein Witte.

We maken de trajecten op maat, afhankelijk van de wensen en mogelijkheden van de groep. Ook willen we dat de trajecten lang genoeg zijn om elkaar goed te leren kennen en om een duurzame relatie te ontwikkelen. Voor onszelf is het belangrijk dat we meer te weten komen over de wensen, mogelijkheden en omstandigheden van de verschillende deelnemersgroepen, zodat we daar in de toekomst nog beter op in kunnen spelen met ons programma.

Over de kook; een kunstboek vol tafelverhalen

Samen met kunstenaars maken we een eigen kunstboek. We delen onze lievelingsrecepten, schilderen stillelevens van de ingrediënten, fotograferen de gerechten en vertellen verhalen over tradities in onze familie. En samen ontwerpen we een servies waarin we motieven verwerken die staan voor wat wij belangrijk vinden. We sluiten het traject af met een grote gezamenlijke maaltijd waarbij alle groepen uit dit co-creatieproject elkaar zullen ontmoeten. Party time!

Educatie beeldende kunst (6-12 jaar)

Ongeveer 75 klassen per jaar

Rond de jaarlijkse interactieve expo wordt een uitgebreid educatietraject ontwikkeld voor het primair onderwijs. Zowel voor de onderbouw als de midden- en bovenbouw wordt een lessenserie gemaakt waarbij een bezoek aan de expo een vast onderdeel vormt. De lessen worden opgebouwd in kennismaken, verbreden en verdiepen. Samenwerken met de kunstenaar vinden wij daarbij essentieel. We gebruiken de educatietrajecten als een leerwerkplaats waar je het vak van de kunstenaar zelf kunt leren, gebruikmakend van zijn/haar/hun fascinaties, werkwijze en technieken. De lessen worden op school gegeven, waarmee we een waardevolle aanvulling zijn op de beeldende lessen die de leerkracht op school geeft.

Naast onze partnerscholen met wie we duurzame samenwerkingen hebben ontwikkeld binnen CVU (Creatief Vermogen Utrecht) zijn de educatieprogramma's te boeken via Cultuur en School; zo zijn we voor veel leerlingen in Leidsche Rijn de eerste kennismaking met beeldende kunst.

De Vrijstaat KunstAcademie (9-12 jaar)

Jaarlijks 3 blokken van 10 lessen

De Vrijstaat KunstAcademie is voor kinderen en jongeren van 9-12 jaar die het leuk vinden om hun creatieve skills te ontwikkelen. Het richt zich op talentontwikkeling; leerlingen kunnen de academie meerdere jaren volgen. Hoe langer zij op de academie zitten, hoe meer ervaring ze opdoen met verschillende kunst disciplines en hoe meer ze te weten komen over hun eigen identiteit als kunstenaar.

Op de Vrijstaat KunstAcademie is naast de kunstenaar een vaste kunst-

docent aanwezig die een deel van de lessen geeft en die de ontwikkeling van de deelnemers door de jaren heen begeleidt. Tijdens de lessen staan onderzoek, experiment en ambachtelijkheid centraal. Het creatieve proces is net zo belangrijk als het eindresultaat. Ieder blok wordt afgesloten met een openbare eindpresentatie.

BodyArt, van beeldhouwen tot tatoeages

Het lichaam als canvas en inspiratiebron: bij de Vrijstaat Kunstacademie staat in 2025 ons lijf in de spotlights. Ontwerp tatoeages die echt bij jou horen, leer meer over bodypainten en andere lichaamsversieringen in een workshopserie van make-up artists en maak sculpturen geïnspireerd op je eigen of elkaars lichaam.

Het Vrijstaat Atelier (12-16 jaar)

Jaarlijks 3 blokken van 10 werksessies

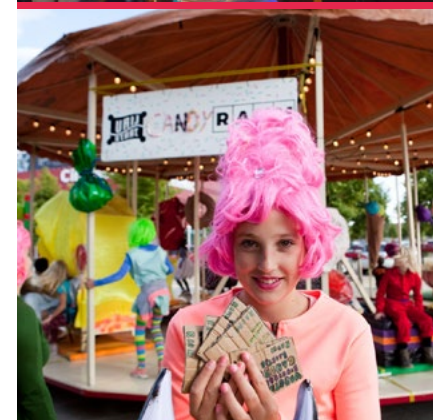
Het Vrijstaat Atelier is een (doorstroom)traject van de Vrijstaat KunstAcademie. Jongeren kunnen hier wekelijks met beeldende kunst aan de slag. In het Atelier is ruimte om aan je eigen projecten te werken. Eigenaarschap en de vrijheid om je eigen route te bepalen zijn het uitgangspunt in het Atelier. Je werkt daar samen met een kunstenaar/kunstvakdocent die je kan coachen bij het realiseren van je ideeën. Door breed te faciliteren op gebied van ruimte, materialen en technieken kunnen jongeren heel veel kanten op binnen het Atelier en worden ze ondersteund in hun eigen creatieve proces.

Het creëren van een veilige community waar je samenwerkt met jongeren die eenzelfde interesse hebben, is belangrijk voor deze doelgroep. Het bieden van een structuur in een inspirerende omgeving zorgt ervoor dat ze hun eigen onderzoeksvragen kunnen formuleren en uitvoeren. Door samen in het Atelier te werken kunnen ze elkaar helpen en inspireren.

De KunstKeet (6-9 jaar)

4 blokken van 6 workshops

De KunstKeet is een programma van De Vrijstaat bedoeld voor jonge kinderen die kennis willen maken met beeldende kunst. De workshopserie wordt ontwikkeld door onze kunstvakdocent en richt zich op experimenteren met technieken en materialen rond een thema. De vakdocent zorgt

gedurende het jaar voor stabiliteit en saamhorigheid, wat belangrijk is voor deze doelgroep. Aan het einde van ieder blok zit een masterclass met een kunstenaar.

Er is bewust gekozen om niet te werken naar een eindproduct, zodat de onderzoekende houding meer de ruimte kan krijgen. Bij de afsluiting van het blok worden de ouders uitgenodigd om samen terug te kijken naar het werkproces.

De KunstCarrousel (6-10 jaar)

8 series van 5 workshops voor BSO en NSO

De KunstCarrousel is gericht op een eerste kennismaking, heeft een laag instapniveau en is speciaal ontwikkeld voor de BSO/NSO (buitenschoolse opvang en naschoolse opvang). Het onderzoeken en inzetten van je eigen creatieve kracht en plezier beleven aan kunst maken is het uitgangspunt. In de carrousel worden verschillende technieken, materialen en invalshoeken geboden om met beeldende kunst aan de slag te gaan. De workshopserie volgt een vast format: hij wordt altijd op de BSO-locatie gegeven en wordt afgesloten met een presentatie waar de ouders bij worden uitgenodigd.

Voor dit project is een samenwerking aangegaan met koepelorganisatie Kind & Co/Ludens, die een groot aantal BSO-clusters in Leidsche Rijn beheert. Zij nemen ons gehele programma af op diverse BSO-locaties in Leidsche Rijn. Door het ontwikkelen van dit BSO-programma bereiken we nieuwe doelgroepen die na de eerste kennismaking kunnen doorstromen naar andere onderdelen van het Vrijstaatprogramma.

THEATER

De Vrijstaat Theatervoorstelling (8+ jaar)

Jaarlijks 10 voorstellingen

De Vrijstaat produceert jaarlijks een muzikale familievoorstelling voor 8+ op basis van nieuw geschreven theaterteksten. De artistieke kern van de Vrijstaatvoorstellingen wordt gevormd door theatermaker Daphne de Bruin, in nauwe samenwerking met schrijver/regisseur Paul Feld. Per voorstelling wordt het artistieke team aangevuld met (jonge) acteurs, muzikanten en vormgevers uit het uitgebreide (theater)netwerk van beide makers.

In de loop van de jaren hebben de theatervoorstellingen een unieke werkwijze ontwikkeld. Naast de professionals wordt de cast samengesteld met leerlingen uit het basisonderwijs en jongeren uit het voortgezet onderwijs. Bij het project worden ook studenten uit het kunstvakonderwijs ingezet waardoor er een cast ontstaat die uit meerdere generaties bestaat, zowel qua leeftijd als ervaring.

Het samenwerken met ervaren theatermakers, het gezamenlijk werken en repeteren aan een professionele voorstelling, geeft de jonge acteurs en muzikanten niet alleen een unieke kans om het theatervak in de praktijk te leren en te ervaren; door gezamenlijk op de vloer te staan ontstaat er hechte community waarvan artistieke kwaliteit, respect en gezamenlijke verantwoordelijkheid pijlers zijn.

De voorstelling wordt gespeeld in Podium Hoge Woerd en bestaat uit een reeks publieksvoorstellingen en een aantal schoolvoorstellingen.

De Carnivoor (over eten en gegeten worden)

In de Carnivoor woedt een strijd tussen twee families, de Carnivoren en de Herbivoren. Vijanden sinds het begin der tijden. Voor de één is de andere partij niets anders dan een bron van voedsel, de ander ziet hen als de bron van het kwaad. Maar als Herbie en Carno elkaar tijdens een overstroming ontmoeten, worden de gezamenlijke belangen groter. Groot genoeg om de kloof tussen hen te overbruggen?

De Vrijstaat TheaterAcademie (9-12 jaar) (12-16 jaar)

Jaarlijks 3 blokken van 8 lessen

De Vrijstaat TheaterAcademie is voor kinderen en jongeren die het theatervak in de praktijk willen leren. Via lessen, workshops en masterclasses werken de leerlingen toe naar de Vrijstaatvoorstelling aan het einde van het seizoen.

Kinderen en jongeren van 9-16 die graag theater maken kunnen zich inschrijven voor een jaarprogramma. In drie blokken van acht weken werken ze aan het ontwikkelen van zichzelf als acteur onder leiding van een spel-docent en ervaren theatermakers. Het programma omvat basistechnieken en elementaire toneeltraining, personage- en scène ontwikkeling, scène-

repetities en voorstellingen. Deze lessen en repetities worden verzorgd door de professionals van de cast van de Vrijstaatvoorstelling. Vanaf mei komt de hele theaterfamilie samen om de voorstelling tot een geheel te maken. Leerlingen repeteren dan een aantal keer met de hele cast en gaan het theater in om de voorstelling af te monteren en te spelen.

De Vrijstaat MuziekTheaterAcademie (18-24 jaar)

15 werksessies

De band die de livemuziek bij de Vrijstaatvoorstellingen ontwikkelt, wordt samengesteld uit studenten van het Conservatorium (Musician 3.0, Muziekdocent of Music & Technology van de HKU), de Pop Academie of de Herman Brood Academie. Deze studenten werken nauw samen met de regisseur en componeren de muziek bij de productie. De band wordt aangevuld met jongeren uit het VO. De band speelt live bij de voorstellingen. Ook studenten van andere kunstvakopleidingen (theaterdocent, theatervormgeving, theatervooropleiding of acteursopleiding) worden waar mogelijk aan onze voorstellingen verbonden.

Educatie theater (8-12 jaar)

Ongeveer 25 klassen per jaar

Net als bij de expo wordt ook rond de theatervoorstelling een educatietraject ontwikkeld voor het primair onderwijs. De lessen in de klas worden ter voorbereiding op de voorstelling gegeven door een theaterdocent die nauw betrokken is bij het maakproces van de voorstelling. Voor veel kinderen is een bezoek aan het theater iets nieuws. Met de workshops in de klas kunnen we de kinderen goed voorbereiden op wat ze gaan meemaken: ze verdiepen zich in de onderwerpen van de voorstelling en ervaren zelf hoe het is om toneel te spelen.

Ieder jaar houden we op een van onze partnerscholen audities voor kinderen die mee willen spelen in de voorstelling. Na een serie van acht repetities kunnen deze kinderen meespelen in een aantal scènes van de voorstelling en ervaren hoe het is om onderdeel te zijn van een professionele theaterproductie. Ze spelen ook voor de klassen van hun school die de voorstelling bezoeken, zodat ze als een rolmodel kunnen fungeren voor hun klasgenoten. Veel van deze kinderen krijgen de smaak van het acteren te pakken en stromen door naar de Vrijstaat TheaterAcademie.

De PodiumKeet (6-9 jaar)

4 blokken van 6 workshops

De PodiumKeet is net als de KunstKeet een kennismakingsprogramma. Spelenderwijs leren de kinderen hier alle facetten van het theater kennen: ze maken op een laagdrempelige manier kennis met toneelspelen maar gaan ook creatief aan de slag met je handen. Begeleid door een theaterdocent werken de kinderen met verhaal, muziek, grime, dans, kostuums en decor en mogen ze veel zelf maken en uitproberen. De lol van het spelen en zelf maken geeft kinderen de mogelijkheid om zich breed te oriënteren en te ontdekken waar hun eigen talenten en interesses liggen.

De TheaterCarroussel (6-10 jaar)

8 series van 5 workshops voor BSO en NSA

De TheaterCarroussel is vergelijkbaar met de KunstCarroussel, maar dan gericht op kennismaken met theater en spel.

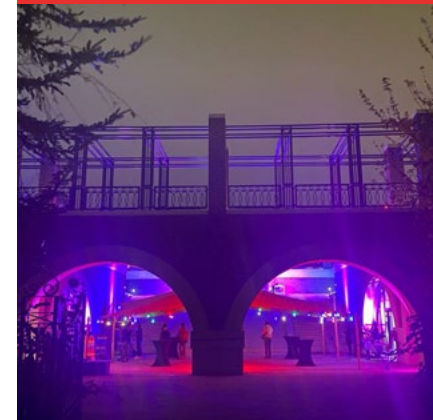
Jongerenprogramma en educatie VO Food & Fashion

Op de socials zijn food en fashion topics. We worden overspoeld door beelden waaraan we ons continu spiegelen. Maar wat is mooi? In een serie rond mode en eten gaan we onderzoeken hoe we ons uitdrukken via kleding en ontwerpen we een collectie die onszelf weerspiegelt. Hoe voelen wij ons comfortabel met ons lichaam en wat hebben we nodig om zelfverzekerd te zijn? Natuurlijk hoort muziek daarbij. Uiteindelijk presenteren we een swingende catwalkshow. Natuurlijk mag streetfood hierbij niet ontbreken.

INTERDISCIPLINAIR

Jongeren en jonge makers

De Vrijstaat heeft een uitgebreid multidisciplinair jongerenprogramma dat gericht is op de doelgroep 12+. Hier kunnen de jongeren zelf invulling geven aan culturele activiteiten. Mede-eigenaarschap, zelfsturing en coaching zijn kernbegrippen in de uitwerking van deze programma's. Hoe ouder je wordt, hoe meer je je eigen keuzes kunt maken in vorm en inhoud van het programma.

De programma's worden in de huidige cultuurnotaperiode gefinancierd uit de regeling Cultuurprogramma jongeren in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern 2022-2024 en het DMO jongerenbudget van Wijkbureau Leidsche Rijn. In 2025-2028 doen wij voor het gehele programma een subsidieaanvraag bij de *Nadere regel subsidie jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten-de Meern 2025-2028*.

VrijSprak Café (12-16 jaar)

2 series van 10 cafés

Het VrijSprak Café is voor en door jongeren tussen de 12 en 16 jaar. Mede-eigenaarschap is het uitgangspunt van VrijSprak. Deze creatieve hang-out vindt plaats op zaterdagavond op de boerderij van De Vrijstaat en start elke week met het maken en eten van een gezamenlijke maaltijd. Samen koken en eten verbindt de groep. De entree tot het café is gratis; voor de maaltijd vragen we een kleine bijdrage van 2 euro. Op deze manier is het café laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk. Na de maaltijd is er ruimte voor creatieve activiteiten en workshops. Een vaste jongerencoach van De Vrijstaat is op deze avonden aanwezig.

Bij de eerste bijeenkomst van een serie maken de jongeren moodboards en brainstormen ze over onderwerpen en activiteiten. Aan de hand daarvan wordt een programma voor de hele reeks cafés samengesteld en worden er waar nodig experts gevraagd om deze activiteiten te begeleiden. Een greep uit de activiteiten die tot nu toe langs zijn gekomen in de cafés: kledingruilmarkt, sieraden en accessoires maken, zelfportretten tekenen, wellnessavond, speeddaten, karaoke, posters maken, buttons ontwerpen, rapnummers schrijven en podcasts opnemen.

De avonden worden bezocht door een wisselende groep jongeren die langzaam uitbreidt, vaak door deelnemers die vrienden meenemen. Soms blijven ze een tijd regelmatig terugkomen, soms stroomt er een vriendenclub uit en kan er een nieuwe community ontstaan. Inmiddels zitten er zo'n 40 jongeren in de vaste groep en komen er gemiddeld 10-12 jongeren op een avond.

De verbouwde Deel van de boerderij is een perfecte plek voor de VrijSprak Cafés. De keuken is een fijne ruimte waar je met veel mensen kunt koken en met de bar en de Deel als café en workshopruimte kun je als 12-16-jarige geen betere plek wensen om op een veilige en vertrouwde manier uit te gaan.

VrijSprak Festival (12-16 jaar)

2 keer per jaar (zomer- en wintereditie)

Iedere VrijSprak Café-reeks wordt afgesloten met een VrijSprak Festival, ook voor én door jongeren. Hiervan vindt een zomer- en een wintereditie plaats. De laatste twee café-sessies staan in het teken van het voorbereiden van het festival. De jongeren verdelen de taken, bepalen wat er gegeten en gedronken gaat worden en kiezen hun favoriete workshops en activiteiten voor het interactieve programma. Bands en DJ's van KLUB19 (het jongerenplatform van Cultuur19) worden uitgenodigd om te komen spelen. Er is een o.a. Regenboogfestival geweest, een Food Truck festival, een Filmfestival en een Wereldfestival.

Bij de festivals bereiken we gemiddeld 70 jongeren van wie er dan weer een aantal doorstromen naar de vaste bezoekersgroep. Met de komst van onze nieuwe cultuurcoach in 2023 is er nieuwe impuls gegeven in het bereiken van andere jongeren die ons nog niet eerder wisten te vinden. Het uitnodigen van specifieke doelgroepen voor de cafés en het festival zal een strategie zijn om meer jongeren te laten landen op De Vrijstaat. AZC, DOCK, BOKS en JoU zijn hierin partners.

Vrije ruimte (12-16 jaar)

3 projecten per jaar

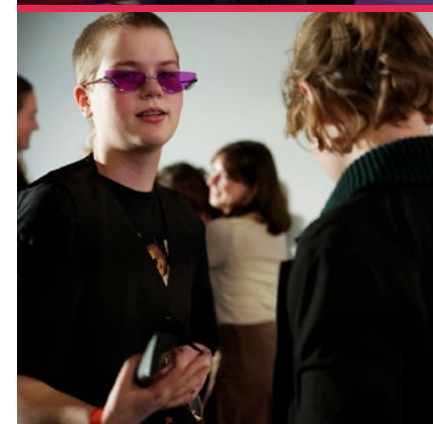
Inspelen op behoeftes en ideeën van jongeren, dat vraagt om flexibiliteit in het programma en in het budget. Wij houden een deel van ons programmabudget open zodat de jongerencultuurcoach in kan spelen op vragen die hij signaleert.

VrijSpel (16-24 jaar)

6 deelnemers/groepen per jaar

VrijSpel is een traject voor 16+ waar je je eigen creatieve project kunt pitch en verwezenlijken. Jongeren die graag een plan willen realiseren, maar niet zo goed weten hoe ze dit moeten aanpakken, kunnen bij ons terecht. Samen met de jongeren bepalen we hun persoonlijke route. We faciliteren de ruimte, helpen bij de planning, geven productionele hulp en natuurlijk is er een kunstenaar of expert die hen coacht bij het inhoudelijk ontwikkelen van het project.

Gemiddeld werken de jonge makers gedurende vier maanden aan hun traject en hebben ze in die periode tien coaching sessies. De resultaten van het werkproces worden aan het einde van een periode gezamenlijk

getoond in een event. Het is heel inspirerend om van elkaar te zien wat er allemaal is gedaan in zo'n periode en er worden heel veel uiteenlopende projecten gerealiseerd. Van spoken-word tot videoclip, van modelijn tot dansperformance. Op De Vrijstaat krijgt je als jonge maker VrijSpel.

BeatRoots (16-26 jaar)

2 series van 6 sessies + een summer workout en winter workout

BeatRoots is een maandelijks muziekclub waar cross-overs worden onderzocht tussen instrumentalisten, componisten, sound-designers en producenten. Als innovatieplek waar jonge muzikanten in de breedste zin van het woord kunnen experimenteren met hun makerschap, is BeatRoots een waardevolle aanvulling voor Leidsche Rijn-Vleuten de Meern. Met een goed geoutilleerde en geïsoleerde muziekstudio in de Wagenschuur heeft De Vrijstaat een fantastische plek om muziekactiviteiten voor jongeren en jonge makers te faciliteren.

De initiatiefnemers, die allemaal hun roots hebben op De Vrijstaat als muzikant in een van de Vrijstaatvoorstellingen en/of als deelnemer aan VrijSpel, stappen in de rol van inspirator, coach en rolmodel voor de jongeren. Maandelijks organiseren zij een BeatRoots sessie waar je als jonge muzikant gratis aan kunt deelnemen. Er wordt eerst gezamenlijk gegeten en gekookt, waarna er ruimte is om binnen het thema van de avond je projecten te laten horen en samen muziek te maken. In juni en december vindt er een meerdaagse workout plaats waarbij de deelnemers nieuwe allianties smeden, composities schrijven, masterclasses volgen en muziekchallenges aangaan. BeatRoots wordt volledig gemaakt en gehost door de initiatiefnemers; De Vrijstaat ondersteunt hen hierin.

VrijPlaats (16-26 jaar)

3 residenties per jaar

Voor jonge makers uit verschillende disciplines biedt De Vrijstaat de mogelijkheid om een residentie te houden. Gedurende een periode kun je als beginnende maker werken aan een eigen project om je als jonge professional door te ontwikkelen. Met een werkplek, een oefenruimte (dans- of theaterstudio, muziekstudio, atelierruimte) kunnen we makers letterlijk en figuurlijk de ruimte bieden. Daarnaast kunnen we coaching bieden bij het opstarten van je beroepspraktijk. De residentie wordt afgesloten met een optreden, presentatie of opdracht op De Vrijstaat waarvoor de kunstenaar een honorarium krijgt.

EDUCATIE

Creatief Vermogen Utrecht

Sinds het ontstaan van het netwerk Creatief Vermogen Utrecht is De Vrijstaat een van de culturele organisaties die een aantal structurele partnerschappen heeft met basisscholen. Deze samenwerking is gericht op het ontwikkelen en het duurzaam verankeren van creatief vermogen binnen het curriculum van de school.

Partnerschappen

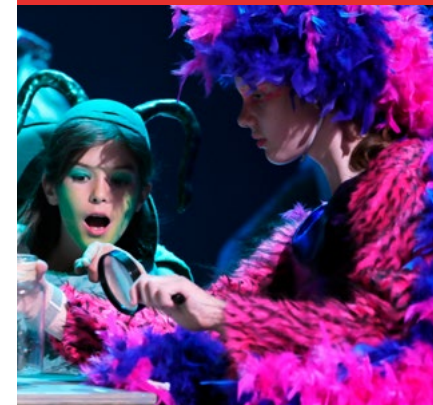
Voor een periode van vier jaar gaan een culturele instellingen en scholen een partnerschap aan, waarbinnen wordt samengewerkt aan de ontwikkeling van de creatief vermogende leerling en leerkracht. Deze intensieve samenwerking is inspirerend en leerzaam voor beide partijen. We hebben één gemeenschappelijk doel voor ogen: kinderen hun creativiteit als bron leren gebruiken om vorm te geven aan hun eigen leven, de wereld om hen heen en hun toekomst.

De Vrijstaat heeft in de periode 2021-2024 partnerschappen met de basisscholen De Achtbaan, OBS de Klimroos en De Boomgaard en daarnaast met De Binnentuin en de Sint Maartensschool, beide scholen voor speciaal onderwijs. Alle partnerscholen bezoeken jaarlijks onze expo en de theatervoorstelling, die zijn ingebed in een uitgebreid educatief programma waarbij voorbereidende en verdiepende lessen in de klas worden gegeven door onze kunstenaars en kunstvakdocenten. Daarnaast krijgen de leerkrachten van de partnerscholen trainingen van onze educatief medewerker/cultuurcoach.

Wij gaan ervan uit dat in de periode 2025-2028 het programma Creatief Vermogen Utrecht zal worden gecontinueerd. De Vrijstaat wil met vijf partnerscholen aan het programma blijven deelnemen.

Lerend netwerk

De partners vormen een lerend netwerk waarbij kennisdeling en deskundigheidsbevordering centraal staan. Gezamenlijk werken we aan een open leerlijn creatief vermogen en aan het ontwikkelen van praktische tools om deze leerlijn in de lessen te integreren. Charlotte van Eijsden neemt als educatief medewerker van De Vrijstaat deel aan de netwerkbijeenkomsten. Daphne de Bruin is lid van de Ontwikkelgroep Creatief Vermogen, waarin het toekomstig beleid ontwikkeld wordt.

VRIJETIJD SBESTEDING

De Vakantie Expressen (6-10 jaar)

2- of 4-daags vakantieprogramma in de schoolvakanties

Sinds twee jaar heeft De Vrijstaat een samenwerking met ZIMIHC en SportUtrecht. Gezamenlijk bieden we in de schoolvakanties de Vakantie Express aan: sport- en cultuuractiviteiten voor kinderen die van huis uit niet zo snel met kunst en/of sport in aanraking komen. Een hele fijne samenwerking, die ook voor ons veel oplevert. We bereiken er een hele nieuwe doelgroep van kinderen mee die we op deze manier met onze activiteiten kunnen laten kennismaken. Ook op artistiek en inhoudelijk gebied verkennen we hiermee nieuwe mogelijkheden. We proberen de sport- en kunstactiviteiten in samenhang aan te bieden en dat levert ons veel inspiratie op.

Vakantieprogramma: De kunstsUPERmarkt

Een supermarkt vol met kunst. Van kunsttaarten tot keramisch snoep, gebreide gehaktballen tot groente en fruit van hout. We doen inspiratie op in de supermarkt en laten onze fantasie de vrije loop met verschillende technieken en materialen. Natuurlijk bouwen we ook een Kunstsuper, waar het publiek uitgebreid kan shoppen.

Urban Mix (10-16 jaar)

3-4 keer per jaar dagprogramma tijdens de schoolvakanties

Vanuit het Leidsche Rijn jongerenoverleg wordt in de vakanties de Urban Mix georganiseerd. Diverse partijen waaronder DOCK, JoU. BOKS, SportUtrecht en De Vrijstaat bieden een gevarieerd activiteitenprogramma aan voor jeugd en jongeren met bijvoorbeeld koken, DJ-en, robots maken, beats bouwen of stuntsteppen. De Vrijstaat is een uitgelezen locatie om al deze activiteiten een goede plek te geven. Met de grote keuken, de muziekstudio en meerdere binnen- en buitenruimtes kan er in alle hoeken en gaten gedanst, gemaakt, gegeten en gebouwd worden. Net als bij de Vakantie Expressen ontmoeten we ook hier veel nieuwe bezoekers/deelnemers. We zien hoe belangrijk de samenwerkingen met partijen uit verschillende domeinen zijn; hoe we elkaar kunnen verster-

ken in het aanbieden van programma waarmee we in de volle breedte kinderen kunnen bereiken.

Onze cultuurcoaches zijn een belangrijke kracht in het aangaan van deze samenwerkingen en het vormgeven van deze programma's.

De Kunstvakantieweek (8-16 jaar)

Jaarlijks 1 week in de zomervakantie

Iedere zomer biedt De Vrijstaat een intensief kunstprogramma onder de noemer Kunstvakantieweek. In dit programma werken kinderen/jongeren en kunstenaars een week lang met elkaar aan de realisatie van een kunstwerk of kunstinstallatie die aan het eind van de week wordt gepresenteerd. Spelenderwijs maken de kinderen kennis met diverse kunstvormen en is er tijd voor spel, workshops, samen eten en rond het kampvuur zitten. Tijdens de Kunstvakantieweek is De Vrijstaat je huis, leef je het leven van een kunstenaar en is de eindpresentatie de kans om jezelf en je werk aan de wereld te laten zien.

De Kunstvakantieweek is vanaf de start van De Vrijstaat een jaarlijks terugkerend onderdeel van de zomer. De essentie van deze intensieve 'summerschool' is ongewijzigd; een week ondergedompeld worden in een wereld waar de kunst de wetten bepaald. Met de verbeeldingskracht als motor en de openbare ruimte als podium, geven we kleur aan de stad.

Vrijstaat Feest (6-12 jaar)

Op aanvraag gedurende het hele jaar

Op De Vrijstaat kun je ook je verjaardag vieren met een kookfeest, een kunstfeest en een theaterfeest. Bij het kookfeest gaan de kinderen de keuken in en werken ze aan een uitgebreid verjaardagsbuffet dat daarna gezamenlijk wordt opgegeten in ons huiskamerrestaurant. De kunstfeesten zijn gekoppeld aan onze expo's; met een workshopbegeleider volgt de groep een uitgebreid programma. Op het theaterfeest verzin je samen een verhaal, maak je een decor en kies je de kostuums onder begeleiding van een theaterdocent. Het feest wordt afgesloten met een echt optreden. Via de Vrijstaatfeestjes bereiken we een groep kinderen die anders mogelijk niet zo snel op De Vrijstaat zou komen.

De KookKeet (8-12 jaar)

3 blokken van 6 workshops

In de KookKeet leren kinderen op een nieuwe manier naar ingrediënten en producten te kijken. In blokken van zes lessen gaan de leerlingen met

de Vrijstaat-kok de keuken in en leren ze iedere week nieuwe recepten, technieken en ingrediënten kennen. De les wordt afgesloten met een proeverij, en wat gemaakt is mag mee naar huis om te delen met familieleden. De KookKeet verzorgt aan het einde van de lessenreeks de catering bij een Vrijstaat evenement zodat leerlingen alles wat ze hebben geleerd ook echt in de praktijk kunt brengen. Op De Vrijstaat vinden we een gezonde leefstijl en duurzame keuzes belangrijk. Er wordt vegetarisch en seizoensgebonden gekookt en zo duurzaam mogelijk ingekocht.

KookAtelier & Kookkeet on Tour

De Kookkeet gaat ook 'on tour' en biedt op verschillende plaatsen in de wijk gezonde kookworkshops aan. Op De Vrijstaat wordt veel samen gekookt en gegeten, maar we kiezen altijd voor de duurzame opties. Geen vlees, van het seizoen en gezond. Maar bovenal heel erg lekker! We gieten streetfood en de wereldkeuken in een groen jasje en koken samen de sterren van de hemel. Natuurlijk sluiten we af met een gezamenlijke maaltijd.

3. GOVERNANCE

ORGANISATIESTRUCTUUR

De Vrijstaat is een stichting met een Raad van Toezicht en een bestuur bestaande uit een artistiek en een zakelijk directeur. De Vrijstaat past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe.

Raad van Toezicht

De Raad houdt toezicht op het reilen en zeilen van de organisatie, het aanstellen van de directie en diens functioneren en adviseert de directie op actieve wijze, zowel reflecterend als anticiperend. De rol, taken en werkwijze van de Raad en het Bestuur zijn vastgelegd in de statuten het Reglement Raad van Toezicht en het Directiereglement. Deze worden net als het Directiereglement regelmatig getoetst aan de code en eventuele nieuwe wetgeving (zoals WBTR).

De leden van de RvT vervullen hun functie onbezoldigd. De Raad van Toezicht vergadert drie- tot viermaal per jaar, en houdt een keer per jaar een zelfevaluatie.

Samenstelling per 1 januari 2024: Klaas Gravesteijn (voorzitter, focus: politiek bestuurlijk), Ryan Emmen (focus: bedrijfsvoering), Patricia Wijn-tuin (focus: educatie, diversiteitsbeleid), Maret van Esch (focus: educatie, beeldende kunst).

In afwijking van de aanbevelingen van de Code hebben de leden een zittingstermijn van drie jaar en kunnen ze drie keer worden herbenoemd. De zittingstermijn is daarmee net als in de Code maximaal 12 jaar, maar we zijn flexibeler in het wijzigen van de samenstelling van de RvT. Nevenfuncties en rooster van aftreden zijn te vinden op de [website](#).

Directie

Artistiek directeur Daphne de Bruin en zakelijk directeur Lieke Hoitink vormen het bestuur van de stichting. Rol, taken en bevoegdheden van de directie zijn vastgelegd in het directiereglement.

De artistiek en zakelijk leider hebben naast directietaken ook uitvoerende taken als productieleiding, acquisitie en uitvoering programma (begeleiding jonge kunstenaars, talenttrajecten, theatermaker).

De directie heeft een keer per week directieoverleg.

Team

Het bestuur wordt ondersteund door vijf medewerkers: een coördinator communicatie & marketing, een medewerker coördinatie activiteiten en gebouw en drie educatieve cultuurcoaches met als werkveld respectievelijk educatie basisonderwijs, jongeren & voortgezet onderwijs en het sociaal-maatschappelijk domein.

Al deze medewerkers zijn verantwoordelijk voor hun eigen deel van de planning en uitvoering van het programma en het bijbehorende deelbudget; zij leggen verantwoording af aan de directie. Samen met het bestuur vormen zij het vaste team van De Vrijstaat. Eenmaal per twee weken wordt in het teamoverleg de dagelijkse gang van zaken besproken en projecten geëvalueerd. Eén of twee keer per jaar is er een zogenoemde Heidag, waarin de directie en het hele team beleidszaken bespreken. Vier of vijf keer per jaar vindt er een gezamenlijke projectbijeenkomst plaats met het team en alle freelancers die aan het betreffende project meewerken. Tweemaal per jaar worden er voortgangsgesprekken gevoerd.

De basisformatie van het vaste team bedraagt in 2024: 4,1 fte, waarvan 3,4 fte in vaste dienst, 0,5 fte in een tijdelijke aanstelling en 0,2 fte als freelancer.

Freelancers

Naast het vaste team werkt De Vrijstaat met individuele kunstenaars die worden uitgenodigd mee te werken aan een of meerdere programma's. Verder is er een pool van circa 15 flexibele medewerkers die naar behoefte worden ingezet op de diverse projecten als workshopbegeleider of host. We onderzoeken momenteel of we enkele van hen een dienstverband kunnen aanbieden, waardoor er meer vastigheid komt voor beide partijen.

De Vrijstaat als opleidingsplek

De Vrijstaat als organisatie hecht veel belang aan het opleiden van jonge mensen en het bieden van doorstroommogelijkheden. Bijvoorbeeld van stagiair naar freelance workshopbegeleider en vanuit daar naar het vaste team van De Vrijstaat of een andere culturele of onderwijsorganisatie. Deze keten zien we terug in het programma: op De Vrijstaat kun je terecht als jonge (amateur)kunstenaar, maar ook als kunstvakstudent, en later wellicht als kunstenaar in een van De Vrijstaatprogramma's.

De Vrijstaat biedt jaarlijks meerdere stageplekken aan op het gebied van educatie, communicatie en productie voor studenten van HBO en MBO.

Daarnaast fungeert De Vrijstaat als leerwerkplaats voor studenten uit het kunstvakonderwijs. Ook is er plek voor maatschappelijke stages voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs en menig oud-deelnemer aan onze activiteiten doet op De Vrijstaat werkervaring op als vrijwilliger bij evenementen. Per jaar vinden 10-12 studenten een stageplek bij De Vrijstaat.

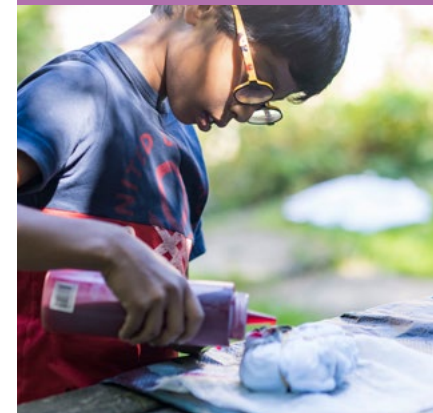
BEDRIJFSVOERING**Ondernemend in de wijk**

Als wijkcultuurhuis voor jong Utrecht staat De Vrijstaat met beide benen midden in de wijk. We spelen in op de ontwikkelingen en behoeftes die daar leven. In de verbouwde boerderij en de onlangs gerealiseerde muziekstudio kunnen we veel verschillende groepen en initiatieven ruimte bieden. We zoeken hierbij naar een goede balans tussen maatschappelijke en economische waarde: faciliteren waar het nodig is, verdienen waar het kan, dat past bij functie van het wijkcultuurhuis. Omdat onze doelgroep veelal jong is, maakt ruileconomie deel uit van ons verdienmodel: heb je geen geld, dan kun je bij De Vrijstaat ook met een dienst betalen. We bouwen aan lange lijnen, duurzame relaties en doorgroei mogelijkheden voor onze deelnemers/bezoekers. In de komende jaren zullen we met ons programma nog vaker op andere plekken in de wijk te zien zijn. Als het past binnen onze visie ontwikkelen we graag activiteiten in opdracht: een schoolproject, een feestelijke opening, een teamtraining of een kunstworkshop op maat.

Financiering programma

Ons uitgangspunt is het programma te realiseren zoals we dat in de jaren 2021-2023 hebben neergezet. We voegen geen nieuwe programmaonderdelen toe, maar willen wel op een aantal punten verdiepen en/of intensiveren, zoals het geschikt maken van programma voor deelnemers met een beperking, het nog beter inzetten van onze expositie als 'museum-om-de-hoek', duurzame contacten met het VO ontwikkelen en meer mogelijkheden bieden aan jonge makers.

Het programma van De Vrijstaat wordt - naast basissubsidie in het kader van de Cultuurnota - gefinancierd uit publieks- en deelnemersinkomsten, inkomsten uit educatie en opdrachten, bijdragen van private fondsen en inkomsten uit medegebruik en verhuur.

Daarnaast zijn de volgende overheidssubsidies van belang voor de financiering van het programma.

- de subsidie in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit voor het educatieve traject Creatief Vermogen Utrecht.
- de regeling Combinatiefunctionaris cultuur
- de regeling Jongerencultuurhuizen in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern 2025-2028
- de gemeentelijke Toegankelijkheidssubsidie
- het Fonds voor Cultuurparticipatie (o.a. voor de community programma's).

Hiermee beschikt De Vrijstaat over een zeer gevarieerde mix van inkomsten; daarnaast wordt er continu actief gezocht naar nieuwe bronnen. Jaarlijks bekijken we welke van onze projecten het meeste kans maken op externe subsidie en proberen de juiste matches te maken. In 2025-2028 zullen we naast bovengenoemde fondsen/regelingen ook nieuwe fondsen benaderen om onze ambitie voor het uitbreiden van de functie 'museum-om-de-hoek' mogelijk te maken.

Exploitatie boerderij

In 2022 is de boerderij waarin De Vrijstaat is gehuisvest grondig verbouwd, waardoor er ongeveer tweemaal zoveel bruikbare ruimte is gekomen als in de periode daarvoor. De Vrijstaat is in plaats van bruiklenner huurder geworden van de boerderij. Deze nieuwe situatie vroeg om een andere manier van exploitatie, en bood daar ook veel kansen toe. Naast gebruik voor onze eigen activiteiten, kunnen we onze ruimtes ook aanbieden aan anderen.

Op het moment van schrijven is het eerste jaar in de verbouwde boerderij achter de rug en hebben we kunnen ervaren wat de mogelijkheden en onmogelijkheden van het gebouw zijn. We hebben gemerkt dat we aantrekkelijk zijn voor partijen uit de sociaal-maatschappelijk en culturele sector, partijen die dus echt passen binnen het profiel van een wijkcultuurhuis. De huurprijs moet voor deze partijen haalbaar zijn en vergelijkbaar met andere ruimtes in onze sector. Voor meer commerciële partijen is De Vrijstaat geschikt als informele plek voor teamdagen en (feestelijke) bijeenkomsten, waarbij vooral de aanwezige keuken een pluspunt is. Dit zijn huurders waarvoor we hogere tarieven kunnen hanteren, maar die ook meer personeelsinzet vergen.

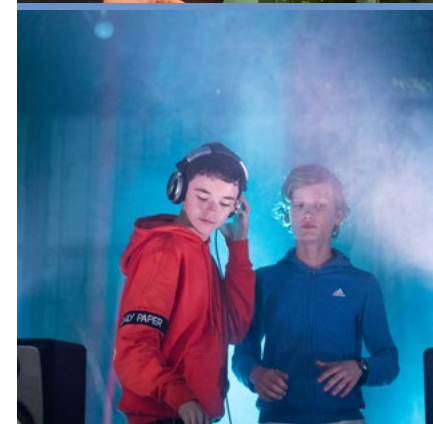
Vanwege de gehorigheid in de boerderij blijkt het plannen van meerdere activiteiten tegelijkertijd niet altijd mogelijk. Er is echter de komende jaren nog fysieke ruimte voor groei. Om deze goed te kunnen benutten zullen we eerst moeten investeren in personeel.

Onze ambitie voor 2025-2028 is een exploitatie waarmee 30% van de totale huisvestingslasten gedekt kunnen worden uit inkomsten verhuur en medegebruik, zonder in te leveren op het faciliteren van (jonge) bewoners en organisaties uit onze wijk.

Risicobeheersing jaarbegroting

Het activiteitenprogramma wordt per onderdeel begroot; de activiteiten kennen alle een eigen deelbegroting. Waar mogelijk worden de budgetten tussentijds bijgesteld als inkomsten uit subsidies en fondsen achterblijven. Voor tegenvallende publieksinkomsten bij de exposities en de voorstelling is tussentijdse bijstelling van de uitgaven meestal niet mogelijk. Tot nu toe blijkt de impact van deze risico's beperkt, omdat we inmiddels redelijk wat ervaring hebben met ons programma, en er meestal zowel positieve als negatieve afwijkingen zijn in een jaar. Uiteraard kan het een keer tegenvallen en moet er worden teruggevallen op het eigen vermogen. Dit eigen vermogen kan beperkt risico's opvangen, maar is laag in relatie tot de omzet en zou in de komende jaren kans moeten krijgen om te groeien.

Beheersing van risico op het gebied van personeelskosten: de formatie van het vaste team staat van tevoren vast. Voor doorbetaling bij ziekte is De Vrijstaat verzekerd, al is daar ook een eigen risico. Inhuur van freelancers wordt zo goed mogelijk van tevoren berekend, ook daar hebben we inmiddels ruime ervaring mee. We hanteren daarbij vaste dag- en uren tarieven voor de verschillende werkzaamheden (zie ook Fair Practice). Risicobeheersing beheerslasten: hier is de kans op onvoorziene extra kosten groter. Huurverhoging die hoger is dan verwacht, energiekosten die de pan uitrijzen, materiële schade die buiten de verzekering valt. Beheersing van deze risico's is lastig, en het was dan ook heel prettig dat de Gemeente zich dat in de afgelopen periode heeft gerealiseerd en op verschillende fronten sectorbreed is bijgesprongen.

4. FAIR PRACTICE

BELEIDSDOELSTELLINGEN FAIR PRACTICE

Solidariteit & samenwerking: we werken graag en veel samen met organisaties uit verschillende domeinen; naast cultuur zijn dat voornamelijk onderwijs en welzijn. We smeden bij voorkeur duurzame relaties die de kans krijgen zich te ontwikkelen. We werken niet vanuit concurrentie, maar vanuit het elkaar zo goed mogelijk aanvullen, iedere partij vanuit zijn eigen sterke kanten, om zo gezamenlijk een zo compleet mogelijk cultuuraanbod in de wijk en stad te realiseren. Wederzijds vertrouwen is wat ons betreft de basis van elke (samen)werkrelatie. We zijn transparant in ons beleid, zowel extern naar stakeholders, partners en collega's, als intern naar medewerkers, deelnemers, huurders en medegebruikers van ons pand.

Fair Pay & ontplooiingskansen: vast personeel en freelancers krijgen gelijkwaardige beloning en passende ontplooiingskansen. De beloning van de medewerkers in dienstverband is gekoppeld aan het functiegebouw en de loontabellen van de CAO Theater & Dans. Onze freelancers worden op vergelijkbare basis gehonoreerd. Voor het omrekenen van het bruto maandloon naar uur- en dagtarieven hanteren wij de rekentool van Platform ACCT. We bieden iedereen die bij ons werkt ontplooiingskansen, of je nu medewerker in dienstverband bent, freelancer, stagiair of vrijwilliger.

Duurzame, gezonde en veilige werkomgeving: we creëren een veilig en gezond klimaat om in te werken, ontdekken, spelen en ontmoeten, waarin de autonomie van medewerkers en deelnemers gewaarborgd is. Als organisatie leveren we een bijdrage aan gezondheid door aandacht voor werkbelasting bij onze medewerkers, gezond en vegetarisch eten voor medewerkers en deelnemers en opname van het thema 'gezondheid & beweging' in ons programma. Een lid van de raad van toezicht vervult de rol van vertrouwenspersoon. In gevallen waarin dat nodig blijkt wordt een externe vertrouwenspersoon aangetrokken. Het beleid rond duurzaamheid concentreert zich op zuinig omgaan met energie en middelen, hergebruik van materialen (meubels, decor, rekwi-

sieten), inkoop van duurzaam geproduceerde of tweedehands producten en het scheiden van afval. Om te zorgen dat deze onderwerpen blijvend onze aandacht hebben is er een meerjarenplanning gemaakt en komen ze eens in de twee maanden terug op de agenda van het teamoverleg. Op het gebied van duurzame aanpassingen aan de locatie zijn onze mogelijkheden beperkt omdat we gehuisvest zijn in een monumentale boerderij en onze exoruitte een kunstwerk is. Bij de verbouwing van de boerderij in 2022 is de isolatie van het pand sterk verbeterd.

Aandachtspunten 2025-2028

Voor een deel zijn deze beleidsdoelstellingen al onderdeel van ons dagelijks handelen, maar er zijn ook nog dingen waar de komende jaren aan gewerkt moet worden.

- Meer tijd en aandacht voor professionele ontwikkeling. Om dit te bereiken willen we werken aan een betere organisatie van de workflow en interne communicatie, onder meer door te investeren in goede planningssoftware. Daarnaast willen we een administratieve functie van ca 0.4 fte creëren, die het hele team kan ontlasten en zo tijd voor professionele ontwikkeling genereert.
- Betere aansluiting op de CAO Theater en Dans en vergelijkbare CAO's in onze sector door de beloning niet meer te baseren op een 40-urige maar op een 38-urige werkweek. Op deze manier krijgen onze medewerkers een eerlijker vergoeding voor hun werk en verbetert onze concurrentiepositie op de arbeidsmarkt.

Voor beide beleidsvoornemens geldt dat we hiervoor het benodigde budget moeten vinden (zie Begroting en toelichting). Een faire vergoeding zoals boven beschreven betekent een ophoging van de totale personeelskosten met ca 5%.

5. DIVERSITEIT EN INCLUSIE

“Wijkcultuurhuizen stellen in hun aanpak de waarde inclusieve cultuurparticipatie centraal. Daarbij geldt het principe dat iedereen mee mag doen en iedereen toegang heeft tot kunst en cultuur. Die aanpak is inclusief op een zodanige manier dat het niet alleen gaat over wie wel en niet mee kan en mag doen, maar ook over dat alle deelnemers hun inbreng kunnen hebben in het vorm en betekenis geven aan cultuur. Inclusieve cultuurparticipatie kan tot stand komen in een zogenoemd ‘commoning ontwerpproces’: een wederkerig proces van zin- en betekenisgeving, van het zichtbaar maken van (culturele) verschillen, conflicten en verschillende identiteiten om tot nieuwe vormen van samen leven te komen. Daarbij geldt voor de wijkcultuurhuizen dat artistieke kwaliteit al experimenterend, in een wederkerig proces, in en vanuit het collectief tot stand kan komen.”
(Uit het driejarig onderzoek ‘Cultuur voor iedereen in de stad Utrecht’, dat de HU uitvoerde in opdracht van de Gemeente Utrecht)

Waar staan we?

Er is in de afgelopen jaren hard gewerkt aan het thema diversiteit & inclusie (D&I). Dat heeft geresulteerd in meer diversiteit in ons personeelsbestand. Zowel in het team als in de Raad van Toezicht en de pool van freelance kunstenaars en workshopbegeleiders is meer diversiteit gekomen op het gebied van culturele achtergrond, leeftijd en expertise. We hebben hiervoor ons wervingsbeleid en -proces aangepast. Op het gebied van programma is er veel aandacht geweest voor activiteiten voor nieuwe doelgroepen die meer afstand hebben tot kunst en cultuur (zie bijvoorbeeld de Vakantie Express en de Urban Mix). Ons programma voor jongeren is uitgebreid (zie o.a. Vrijspraak Café en Vrijspraak Festival). Daarnaast weten steeds meer jonge makers De Vrijstaat te vinden (zie artists-in-residence en BeatRoots). Het thema lhbtqi+ bleek te leven onder de jongeren die onze activiteiten bezoeken, daar zijn we programmatisch op ingesprongen met een speciale regenboogreeks van de Vrijspraak Cafés.

Voor het bereiken van en adequaat inspelen op verschillende publieks- en deelnemersgroepen zijn partners onontbeerlijk. We hadden altijd al veel partners op gebied van cultuur en onderwijs, in de laatste jaren zijn daar een aantal maatschappelijk-sociale partners bijgekomen met wie we samen nieuw programma hebben ontwikkeld. Op die manier bereiken we nieuw publiek en wordt het publieksbestand steeds diverser.

Tot slot is er gewerkt aan het beter toegankelijk maken van onze locaties, o.a. door het plaatsen van een traplift.

Doorontwikkelen in 2025-2028

- Verder ontwikkelen van programma dat toegankelijk is voor kinderen en jongeren met een beperking. Specifiek richten we ons op lichamelijke beperking, auditieve beperking & taalachterstand.
- Organiseren van activiteiten van groepen die zich elders misschien niet zo makkelijk thuisvoelen zoals als vluchtelingen, lhbtqi+ gemeenschap, kinderen/jongeren met een hoge prikkelgevoeligheid.
- Nog diverser maken van ons personeelsbestand, met speciale aandacht voor ons netwerk van kunstenaars, waarbij we nadrukkelijk inzetten op de nieuwe generatie makers.
- Betere toegankelijkheid van informatie door aanpassing van de website en off- en online uitingen (zie ook 6. Communicatie en publieksbereik).

Het belang van de cultuurcoaches voor D&I

De cultuurcoaches spelen een onmisbare rol in het bereiken van de verschillende groepen kinderen en jongeren en zijn in die zin van groot belang voor het D&I-beleid van De Vrijstaat. De cultuurcoaches zetten zich in om via samenwerkingsprogramma's met scholen PO en VO, BSO's, maatschappelijke organisaties en culturele collega's zoveel mogelijk kinderen en jongeren te laten kennismaken met onze programma's. De cultuurcoaches leggen en onderhouden contacten in de wijk en zijn de medeontwikkelaars en mede-uitvoerders van de programma's voor specifieke groepen, zoals de Carrousel, de Vakantie Expressen en de educatieprogramma's. Ook trekken de cultuurcoaches de wijk in om groepen te bezoeken die nog niet bekend zijn met De Vrijstaat en te onderzoeken waar vragen en behoeftes liggen om deze samen met de partijen vorm te geven.

Het bereiken en enthousiasmeren van jongeren is – zoals veel culturele instellingen kunnen beamen – een vak apart. Ook hierin speelt de cultuurcoach een belangrijke rol. Enerzijds door contacten met het VO te leggen en met cultuurprogramma's naar de scholen toe te gaan, anderzijds door interessante buitenschoolse programma's te maken, samen met de jongeren.

Het contact leggen met nieuwe, soms moeilijk te bereiken doelgroepen is een kwestie van een lange adem en zou zonder de inzet van de cultuurcoaches én een omvangrijk cultureel-maatschappelijk netwerk voor De Vrijstaat niet op deze manier mogelijk zijn.

De huidige subsidie uit de regeling voor combinatiefunctionarissen loopt eind 2024 af. De Vrijstaat zal voor 2025 en verder opnieuw een subsidieverzoek indienen.

De rollen van onze partners

Zowel in het hoofdstuk over Fair Practice als in het bovenstaande onderstrepen we het belang van samenwerking met verschillende partners. Hieronder een kort overzicht van de verschillende vormen die onze partnerschappen kunnen aannemen.

- partners die samen met ons educatieve leerlijnen uitzetten, zoals en onze partnerscholen PO en VO, Creatief Vermogen Utrecht
- partners die ons in contact brengen met nieuwe doelgroepen en deelnemers zoals DOCK, JoU, AZC, de bibliotheek, ZIMIHC, Cultuur19, SportUtrecht, de BSO's
- partners die met ons het programma maken: de kunstenaars en kunstvakstudenten, collega culturele organisaties als Aluin, Sharing Arts Society
- partners met wie we kennis delen zoals Villa Zapakara (Suriname), de leden van de Leidsche Rijn Connectie, netwerk Creatief Vermogen, de collega -wijkcultuurhuizen, Possibilize
- partners die ons ondersteunen in het vormgeven van ons beleid zoals De Vrijstaat JongerenRaad
- partners die onze programma's en activiteiten meefinancieren: Gemeente Utrecht, overheidsfondsen en private fondsen.
- partners die samen met ons van onze locatie gebruikmaken, zoals de Theaterschool Utrecht, HKU, Sharing Arts Society, Kopa, Berlijnplein.

Deze lijst is niet volledig; hij is bedoeld om te laten zien welke rollen partners kunnen hebben. Natuurlijk zijn er veel partners die meer dan één rol vervullen. In de bijlage Samenwerking is een overzicht van alle partners en netwerken van De Vrijstaat opgenomen.

6. COMMUNICATIE & PUBLIEKSBEREIK

Werving: hoe bereiken we potentieel publiek en deelnemers

De Vrijstaat richt zich op een jong publiek; dat is natuurlijk geenszins een homogene groep. We werken daarom met een optimale mix van online en offline communicatiemiddelen die past bij de verschillende jonge subgroepen.

De jongste groep van 6-12 bereiken we vooral via hun ouders; hierbij passen de bekende media als website, socials en nieuwsbrieven. Via de samenwerking met INTK maken we optimaal gebruik van de gratis advertentieruimte die Google biedt aan non-profit organisaties. Het effect van online (en waar mogelijk ook offline) communicatie wordt doorlopend gemonitord.

Om jongeren (12+) te bereiken richten we ons voornamelijk op directe contacten met toeladers en met de jongeren zelf, ondersteund door geschikte social mediakanalen. We hebben hiervoor een jonge mediamaker aangetrokken; zij maakt videocontent dat een helder, drempelverlagend beeld geeft van ons programma voor 12+ en 16+. Voor het bereiken van jongeren is daarnaast de samenwerking van de communicatiemedewerker met de cultuurcoaches heel belangrijk. De cultuurcoaches zoeken de potentiële deelnemers op in de wijk en op school en onderhouden warme contacten met collega instellingen, sociaal-maatschappelijk partners en VO-scholen.

Het intensiveren van samenwerking met deze partners zal de komende jaren voortgezet worden. Zo streven we er onder andere naar met twee of drie partners uit verschillende domeinen een subsidieaanvraag te doen bij de regeling Samen Cultuur Maken van het FCP, waarmee we onze gezamenlijke projecten een duurzamere basis kunnen geven.

Toegankelijkheid

In de periode 2025-2028 leggen wij een focus op toegankelijkheid in de breedste zin van het woord. Niet alleen op het gebied van programma, partners en publiek; ook toegankelijke prijzen zijn daarvan een onderdeel. Een deel van ons programma is gratis toegankelijk (zoals de Vakantie Expressen voor U-passers, de Urban Mix en het jongerenprogramma). Voor een ander deel moet betaald worden; dat zijn voornamelijk de

langer lopende, verdiepende trajecten. Voor deelname aan deze programma's geldt altijd dat er korting is voor bezitters van een U-pas, dat er betaald kan worden met een U-pas en/of een bijdrage kan worden aangevraagd bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Daarnaast bouwen we verder aan een toegankelijke plek: de boerderij is in 2022 verbouwd en op de begane grond toegankelijk voor rolstoelen gemaakt. We onderzoeken of in de boerderij ook een lift mogelijk is, zodat ook de bovenetage bereikt kan worden. Tot slot willen we in de komende jaren onze informatievoorziening nog beter toegankelijk maken door het aanbieden van Engelstalige informatie en door het optimaliseren van onze website voor mensen met een beperking. Dit laatste doen we in samenwerking met de beoogde doelgroepen.

Communicatie met stakeholders

Behalve directe communicatie met ons beoogde publiek, bereiken we zoals gezegd veel van onze deelnemers via toeleiders als culturele en sociaal-maatschappelijk partners, scholen en BSO's. Deze organisaties zijn naast toeleider ook vaak klanten die ons opdrachten verschaffen voor (op maat gemaakte) activiteiten en workshopseries. Het is dus van groot belang dat ook zij goed op de hoogte zijn van onze waarden en activiteiten.

In de komende cultuurnotaperiode zullen we meer aandacht besteden aan onze communicatie met deze stakeholders, waardoor er nieuwe kansen ontstaan op samenwerking en op doorverwijzing van kinderen en jongeren naar de mogelijkheden die De Vrijstaat biedt. Hiervoor ontwikkelen we een speciale editie van onze nieuwsbrief en zetten we onze sociale media, met name LinkedIn, vaker in voor het terugblikken op behaalde resultaten.

Acquisitie

Naast activiteiten heeft De Vrijstaat met de nieuw verbouwde boerderij en de muziekstudio ook aantrekkelijke faciliteiten te bieden. Om tot een optimale bezetting van ons pand te komen, kan het aantal verhuren in de komende tijd nog uitgebreid worden. We vinden het van belang een goede mix van huurders te hebben en te houden: zowel jonge als volwassen wijkbewoners en zowel culturele en sociaal-maatschappelijke als commerciële partijen. We ondernemen daarom gerichte acties naar verschillende klantgroepen zodat we kunnen sturen op een goede balans.

